

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ

УХВАЛЕНО

Вчена рада університету
протокол № ____
від «_» _____ 2024 року

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи
гарант освітньо-професійної програми
зі спеціальності
014 Середня освіта (Фізична
культура)
Кандидат пед. наук, доцент
Ірина КРИВЕНЦОВА
від «__» _____ 2024 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

«Фізична культура. захист України»

_____ **другий (магістерський)** _____

(назва рівня вищої освіти)

_____ **магістр** _____

(назва ступеня, що присвоюється)

галузь знань _____

01 Освіта/ Педагогіка

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність _____

014.11 Середня освіта (Фізична культура)

Ректор
Харківського національного
педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди

Юрій БОЙЧУК від «__» ____
2024 року -

**Лист погодження
освітньо-професійної програми
«Фізична культура. захист України»**

Проректор з навчально-наукової роботи

Володимир БОРИСОВ

Директор центру забезпечення якості освіти

Ірина РАДЧЕНЯ

Гарант освітньої програми

Ірина КРИВЕНЦОВА

Декан факультету фізичного виховання і спорту

Віталій КОРОБЕЙНИК

Голова спілки студентів та молоді

факультету фізичного виховання і спорту

Костянтин БЄЛЯЄВ

ПЕРЕДМОВА

ВНЕСЕНО

кафедрою теорії, методики і практики фізичного виховання Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

РЕКОМЕНДОВАНО

Науково-методичною комісією факультету протокол № від « » 2024 р.

Вченою радою факультету протокол № від « » квітня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченою радою університету протокол № від « » 2024 р.

РОЗРОБЛЕНО

проектною групою у складі:

Гарант освітньої програми

Кривенцова Ірина Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії, методики і практики фізичного виховання Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Члени:

- Микитюк Сергій Олександрович** – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри психологічної та педагогічної антропології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
- Цимбалюк Жанна Олексіївна** – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри теорії, методики і практики фізичного виховання Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
- Несен Олена Олександрівна** – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри теорії, методики і практики фізичного виховання Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
- Марченко Світлана Іванівна** - кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри теорії, методики і практики фізичного виховання Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
- Борисенко Костянтин В'ячеславович** – підполковник запасу Збройних сил України, кандидат технічних наук, доцент кафедри фізики і хімії Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
- Єременко Юлія Вікторівна** – директор комунального закладу Харківський фізико-математичний ліцей № 27 Харківської міської ради Харківської області.
- Ткаченко Андрій Миколайович** – вчитель предмета Захист України та Фізичної культури Комунального закладу «Харківський ліцей №128 Харківської міської ради Харківської області», спеціаліст вищої категорії, переможець обласного етапу всеукраїнського конкурсу «Вчитель року 2023» з предмету Захист України.
- Ступницький Олексій Костянтинович** – здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти факультету фізичного виховання і спорту.

РЕЦЕНЗІЇ-ВІДГУКИ зовнішніх стейкхолерів:

- Носко Микола Олексійович**, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, Відмінник освіти України. Заслужений діяч науки і техніки. Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
- Ігнат'єв Сергій Борисович**, учитель фізичної культури Комунального закладу «Харківський ліцей № 135 Харківської міської ради Харківської області», учитель-методист.

**1. Профіль освітньої програми «Фізична культура. захист України»
зі спеціальності 014 «Середня освіта (Фізична культура)»**

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, факультет фізичного виховання і спорту, кафедра теорії, методики і практики фізичного виховання G. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Faculty of Physical Education and sports, Department of theory, methodology and practice of physical education
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	<i>Ступінь вищої освіти:</i> магістр <i>Освітня кваліфікація:</i> Магістр освіти за спеціальністю Середня освіта (Фізична культура. захист України). Вчитель фізичної культури та предмета «захист України». Викладач закладу фахової передвищої, вищої освіти з фізичного виховання та предмета «захист України».
Професійна(і) кваліфікація(ї)	Вчитель (назва предмету) викладач закладу фахової передвищої, вищої освіти, професійна кваліфікація за додатковою спеціальністю (предметною спеціальністю) та/або спеціалізацією(ями)
Кваліфікація в дипломі	Магістр освіти. Середня освіта (предметна спеціальність), за необхідності - додаткова спеціальність (предметна спеціальність), спеціалізація, освітня програма, професійна кваліфікація. Вчитель (назва предмету), викладач закладу фахової передвищої, вищої освіти, професійна кваліфікація за додатковою спеціальністю (предметною спеціальністю) та/або спеціалізацією(ями)
Офіційна назва освітньої програми	Освітня програма «Фізична культура. захист України»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний 90 кредитів ЄКТС, 1 рік 4 міс.
Наявність акредитації	Первинна
Цикл/рівень	Другий (магістерський) рівень: НРК України – 7 рівень, EQEHEA – другий цикл, EQFLLL – 7 рівень
Передумови	Наявність диплому освітнього рівня «бакалавра» / «спеціаліст» / «магістр».
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	2024-2025 рік
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://smc.hnpu.edu.ua/osvitni-prohramy

2 – Мета освітньої програми

Метою освітньої програми є поглиблена фундаментальна, спеціалізована та практична підготовка вчителя фізичної культури та предмета «Захист України» / викладача фізичного виховання та предмета «Захист України», здатного розв'язувати складні задачі та вирішувати проблеми в ході професійної діяльності або у процесі навчання. Формування та розвиток у здобувачів загальних професійних компетентностей в галузі сучасної фізичної культури, педагогіки та методики освіти; здатності до самостійної науково-педагогічної діяльності.

3 – Характеристика освітньої програми

<p>Предметна область, галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності)</p>	<p>01 «Освіта/Педагогіка» Спеціальність 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)» Спеціалізація: 014.11 Фізична культура. 014.16 Захист України Об'єкти вивчення та діяльності: організація і забезпечення освітнього процесу з фізичної культури та предмета «Захисту України» в закладах освіти; педагогічні теорії, концепції, методики викладання освітніх і спеціальних дисциплін. Цілі навчання: підготовка професіоналів, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми за предметною спеціальністю в освітній діяльності, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, під час професійної діяльності у сфері фізичної культури та викладанні предмета «Захист України».</p>
<p>Предметна область, галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності)</p>	<p>Теоретичний зміст предметної області: сучасні теоретичні засади фундаментальних і прикладних наук галузі, достатні для формування спеціалізованих умінь/навичок розв'язання проблем, необхідних для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з фізичної культури та предмета «Захист України».</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності, освітні технології та методики формування системи компетентностей за відповідними спеціальностями в закладах освіти, інформаційно-комунікаційні технології сфери фізичної культури, спорту та предмета «Захист України».</p> <p>Інструменти та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання освітнього процесу; спеціалізоване фізкультурно-спортивне та військове спорядження й обладнання, навчальна зброя; програмне забезпечення; інформаційні ресурси та технології; бази для проведення практик.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна. Професійні акценти: підготовка вчителів фізичної культури та предмета «Захист України», викладачів фізичного виховання для закладів фахової передвищої, вищої освіти. Освітня програма зорієнтована на вивчення дисциплін фахового спрямування (теорія і методика фізичної культури; теорія і методика викладання навчального предмета «Захист України»; методика викладання домедичних знань; правове регулювання фізичної підготовки молоді та цивільного захисту України; методологія наукових досліджень; сучасні технології організації різновидів рухової активності в умовах НУШ; військово-патріотичне виховання та військово-спортивна підготовка тощо).</p>
<p>Основний фокус</p>	<p>Вища освіта другого (магістерського) рівня в галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальність 014 «Середня освіта (Фізична</p>

<p>освітньої програми та спеціалізації</p>	<p>культура)»; Спеціалізація Фізична культура. Захист України. Знання, уміння, практичні навички у галузі фізичної культури та військової справи.</p> <p>Ключові слова: фізичне виховання, фізична культура, захист України, спортивне тренування, наукові дослідження, вчитель фізичної культури, вчитель предмету «Захист України», викладач фізичного виховання</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Програма базується на сучасних знаннях галузевого законодавства та нормативно-інструктивних матеріалів у сферах освіти та фізичної культури; підготовки до національного спротиву та оборони України; сучасних уявленнях про тенденції, закономірності розвитку теорії і методики фізичної культури, методології наукових досліджень.</p> <p>Програма поєднує два напрями 014.11 Середня освіта (Фізична культура) та 014.16 Середня освіта (Захист України) і ґрунтується на фізичному та військово-патріотичному вихованні.</p> <p>Програма виконується в активному дослідницькому середовищі. Використовуються технології дистанційного навчання.</p> <p>Програма забезпечується наявністю педагогічних практик: у закладах загальної середньої освіти, у закладах фахової передвищої освіти, у закладах вищої освіти з залученням фахівців з педагогічних наук, а також військової справи.</p>
<p>4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</p>	
<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Перелік посад, які може займати випускник магістратури в системі загальної, фахової передвищої та вищої освіти для виконання педагогічної, навчально-виховної, науково-методичної та організаційно-управлінської діяльності. Зокрема, для викладання фізичної культури, фізичного виховання та предмета «Захист України». Здійснення освітньої діяльності на основі сучасних наукових досягнень педагогічної теорії та практики.</p> <p>Фахівець здатен виконувати професійну роботу згідно класифікатора професій за кодами ДК 003:2010 Редакція від 29.12.2022 – Фахівці в галузі освіти.</p> <p>2320 - Вчитель закладу загальної середньої освіти; - Вчитель спеціалізованого закладу загальної середньої освіти;</p> <p>2310.2 - Викладач закладу вищої освіти; - Викладач-стажист;</p> <p>2321 - Викладач закладу професійної (професійно-технічної) освіти;</p> <p>2322 – Викладач закладу фахової передвищої освіти;</p> <p>3475 – Інструктор-методист з фізичної культури та спорту; – Інструктор з фізкультури</p> <p>1229.6 (24641) Керівник фізичного виховання.</p>
<p>Подальше навчання</p>	<p>Навчання на третьому рівні вищої освіти (8 рівня НРК, другого циклу FQ-ENEА та 8 рівня EQF-LLL)</p> <p>Продовження навчання за третім (освітньо-науковим) рівнем у споріднених галузях наукових знань; отримання післядипломної освіти; підвищення кваліфікації; академічна мобільність. Набуття часткових кваліфікацій за іншими спеціальностями в системі вищої освіти, подальше підвищення кваліфікації за фахом.</p>
<p>5 – Викладання та оцінювання</p>	

Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання за принципом «навчаючись-досліджуємо», реалізація якого передбачає максимальний розвиток умінь та навичок шляхом впровадження практик та науково-дослідної роботи здобувачів, ініціативне самонавчання.</p> <p><i>Організаційні форми:</i> колективне, групове та інтегративне навчання; лекції, семінарські, практичні, лабораторні, індивідуальні заняття, консультації, колоквиуми.</p> <p><i>Технології навчання:</i> інформаційно-комунікаційні, дистанційні, студенто-центричні, модульні, дискусійні, проблемні технології навчання, технології навчання у співробітництві, проєктивна освіта.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення <i>самостійної роботи</i> здійснюється через використання електронних лекцій, методичних вказівок та завдань.</p> <p>Дистанційне навчання здійснюється за допомогою систем: Moodle; Портал дистанційної освіти Moodle ХНПУ – http://lms.hnpu.edu.ua/.</p> <p>Акцентується на особистому саморозвитку, що сприятиме формуванню потреби й готовності до продовження самоосвіти протягом життя, опануванні методів фізичного виховання та психолого-педагогічних наук: наукових досліджень, обробки інформації, використання інформаційних технологій, методик освітніх і психолого-педагогічних наук з організації освітньо-виховного процесу, методик формування предметних компетентностей</p>
Оцінювання	<p>Види контролю: <i>за рівнями:</i> самоконтроль, контроль на рівні викладача, контроль на рівні завідувача кафедри, контроль на рівні деканату, контроль на рівні ректорату, державний контроль;</p> <p><i>за терміном проведення:</i> оперативний (вхідний, поточний, проміжний, підсумковий) та відтермінований;</p> <p>Форми контролю: усне та письмове опитування, тестовий, презентація індивідуального науково-дослідного завдання; заліки, екзамени.</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти здійснюється шляхом використання наступних форм та видів контролю: попередній (усне опитування, письмовий контроль), поточний (спостереження, усне опитування, письмовий контроль тощо), підсумковий контроль (заліки, іспити), захист звітів з практик, захист магістерської роботи. Оцінювання здобувачів здійснюється згідно з графіком атестації на основі аналізу кількісних і якісних показників, набутих здобувачем під час навчання.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>ІК - Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.</p> <p>ЗК 3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК 4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 6. Здатність розробляти та презентувати освітні проєкти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.</p> <p>ЗК 7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.</p>

	<p>ЗК 8. Готовність працювати з текстами професійної спрямованості іноземною мовою; здійснювати професійну комунікацію іноземною мовою.</p> <p>ЗК 9. Здатність застосовувати принципи і методи наукового пізнання у науково-педагогічній діяльності.</p> <p>ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому та професійному рівнях, виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; удосконалювати та розвивати свій загально-інтелектуальний і загальнокультурний рівень, усвідомлення своєї державної приналежності, встановлення національної, етнічної та культурної ідентичності</p>
<p>Фахові компетентності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>ФК 2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.</p> <p>ФК 3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.</p> <p>ФК 4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.</p> <p>ФК 5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.</p> <p>ФК 6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.</p> <p>ФК 7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.</p> <p>ФК 8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.</p> <p>ФК 9. Здатність забезпечувати права інтелектуальної власності на результати дослідницької/інноваційної діяльності.</p> <p>ФК 10. Здатність до виконання науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти.</p> <p>ФК 11. Здатність до якісного оформлення результатів наукових досліджень в галузі фізичного виховання та викладання предмета «Захист України»</p> <p>ФК12. Здатність самостійно планувати й організувати навчальний процес з фізичної культури та предмета «Захист України» в системі загальної середньої фахової передвищої та вищої освіти, та вести відповідну документацію.</p> <p>ФК 13. Здатність планувати та організувати масові фізкультурно-спортивні виховні заходи на основі концепції національно-патріотичного виховання в закладах освіти, при відділах освіти, культури та спорту територіальних громад, спортивних, оздоровчих таборах.</p>
<p>Предметні компетентності</p>	<p>ПК 1. Здатність використовувати сучасні методи і технології навчання для формування у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, розвитку рухових умінь, навичок і фізичних якостей.</p> <p>ПК 2. Здатність організувати освітній процес з фізичного виховання у навчальних закладах, позанавчальну роботу, реалізовувати спортивно-масову та рекреаційно-оздоровчу діяльність.</p> <p>ПК 3. Здатність проектувати навчальний процес з фізичної культури з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.</p> <p>ПК 4. Здатність до здійснення об'єктивного оцінювання і аналізу</p>

	<p>результатів навчання з фізичної культури та модифікування навчальної діяльності з урахуванням здібностей та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.</p> <p>ПК 5. Здатність формувати у здобувачів освіти знання, уміння, навички та переконання, необхідні для реалізації здорового способу життя, підтримання належного рівня фізичної активності, будувати комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу для створення здоров'язбережного і здоров'яформувального середовища.</p> <p>ПК 6. Здатність організовувати освітній процес відповідно до вимог безпеки життєдіяльності і профілактики травматизму в межах функціональних обов'язків вчителя фізичної культури та предмета «Захист України».</p> <p>ПК 7. Здатність до розроблення та реалізації навчальних і наукових проєктів з фізичної культури, узагальнення отриманих результатів та впровадження їх в освітній процес.</p> <p>ПК 8. Здатність до здійснення наукових досліджень в галузі теорії та методики фізичної культури, застосовувати сучасні експериментальні методи для оцінювання якості освітнього процесу, обґрунтовувати результати педагогічного експерименту.</p> <p>ПК 9. Здатність організовувати освітній процес з предмета «Захист України» у закладах освіти, позанавчальну роботу, реалізовувати завдання військово-патріотичного виховання та військово-спортивної діяльності.</p>
7 – Програмні результати навчання	
<p>Програмні результати навчання (РН), спільні для всіх предметних спеціальностей</p>	<p>РН 1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.</p> <p>РН 2. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.</p> <p>РН 3. Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.</p> <p>РН 4. Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.</p> <p>РН 5. Описує методику розробки освітніх проєктів, пояснює зміст та призначення їх етапів, аналізує спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозує очікувані результати.</p> <p>РН 6. Визначає і характеризує основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; описує апарат науково-педагогічного дослідження, демонструє навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.</p> <p>РН 7. Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.</p> <p>РН 8. Описує показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирає ресурси для професійного розвитку впродовж життя.</p> <p>РН 9. Демонструє уміння класифікувати, упорядковувати і</p>

	<p>узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.</p> <p>РН 10. Називає і аналізує шляхи мотивації учнів до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.</p> <p>РН 11. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.</p> <p>РН 12. Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.</p> <p>РН 13. Демонструє здатність діяти автономно і в команді.</p> <p>РН 14. Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.</p>
<p>Програмні результати навчання для предметних спеціальностей (ПРН)</p>	<p>ПРН1. Володіє сучасними методами і технологіями навчання для ефективного формування у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, розвитку рухових умінь та навичок і фізичних якостей.</p> <p>ПРН2. Демонструє уміння організовувати освітній процес з фізичного виховання у навчальних закладах, позанавчальну роботу, спортивно-масову та рекреаційно-оздоровчу діяльність для формування, збереження і зміцнення здоров'я.</p> <p>ПРН3. Демонструє знання і уміння проектування навчального процесу з фізичної культури, обирає форми і методи навчання з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.</p> <p>ПРН4. Вміє проводити об'єктивне оцінювання і аналіз результатів навчання з фізичної культури та модифікувати навчальну діяльність з урахуванням здібностей та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.</p> <p>ПРН5. Демонструє уміння формувати у здобувачів освіти знання, уміння, навички та переконання, необхідні для реалізації здорового способу життя, підтримання належного рівня фізичної активності, володіє вміннями будувати комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу для створення здоров'язбережливих і здоров'яформувальних середовищ.</p> <p>ПРН6. Знає та дотримується вимог безпеки життєдіяльності і профілактики травматизму в межах функціональних обов'язків вчителя фізичної культури.</p> <p>ПРН7. Вміє розробляти та реалізовувати навчальні і наукові проекти з фізичної культури, узагальнювати отримані результати та впроваджувати їх в освітній процес.</p> <p>ПРН8. Демонструє здатність здійснювати наукові дослідження в галузі теорії та методики фізичної культури та предмета «Захист України», застосовувати сучасні експериментальні методи для оцінювання якості освітнього процесу, вміння обґрунтовувати результати педагогічного експерименту.</p> <p>ПРН9. Знає нормативні документи, що регламентують організацію вивчення предмета «Захист України» у навчальних закладах системи освіти. Зміст «Концепції допризовної підготовки і військово-патріотичного виховання», Законів України «Про оборону України», «Про військовий обов'язок і військову службу», інших нормативно-правових актів з питань оборони, військового будівництва та проходження військової служби, Положення про допризовну підготовку; Типове положення про оборонно-спортивні оздоровчі табори; вимоги та зміст навчальної програми предмета «Захист</p>

	<p>України».</p> <p>ПРН10. Знає теорію та методику проведення занять із предмета «Захист України».</p> <p>ПРН11. Знає вимоги та умови проведення змагань з військово-прикладних видів спорту та всеукраїнських військово-патріотичних ігор.</p> <p>ПРН12. Знає види сучасної стрілецької зброї, прийоми і правила стрільби із стрілецької зброї їх загальну будову, тактико-технічні характеристики.</p> <p>ПРН13. Знає алгоритм дій з постраждалим без свідомості; порядок проведення реанімації; види кровотеч; основні принципи невідкладної допомоги.</p> <p>ПРН14. Знає основні способи захисту населення в надзвичайних ситуаціях, призначення та будову основних засобів індивідуального захисту органів дихання та шкіри, сигнали і порядок оповіщення населення про виникнення надзвичайних ситуацій і порядок дій при цьому, способи проведення евакуації населення.</p> <p>ПРН15. Знає основні положення законодавчої бази та особливості роботи вчителя предмета «Захист України», його обов'язки з питань секційної та гурткової роботи, особливості позакласної роботи, військово-патріотичного виховання молоді.</p> <p>ПРН16. Вміє самостійно організувати та проводити військово-патріотичну роботу, що сприятиме розвитку особистості учня, як громадянина-патріота України.</p> <p>ПРН17. Володіє прийомами спілкування, культурою мовлення українською та іноземною мовами, обирає оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами та в практичній діяльності</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Керівник проектної групи та викладацький склад, який забезпечує її реалізацію, відповідає вимогам, визначеним Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності закладів освіти. До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники університету з науковими ступенями та/або вченими званнями.</p> <p>З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники регулярно проходять стажування, в тому числі й закордонні.</p>
Матеріально - технічне забезпечення	<p>Матеріально-технічне забезпечення професійної підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою «Фізична культура. Захист України» відповідає технологічним вимогам щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з чинним законодавством України (Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 347 від 10.05.2018 та № 180 від 03.03.2020).</p> <p>Площі приміщень, що використовуються в освітньому процесі відповідають санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура (навчальні корпуси, гуртожитки, тематичні кабінети, спеціалізовані лабораторії; комп'ютерні класи, бібліотека, у тому числі читальний зал, пункти харчування, мультимедійне обладнання, точки бездротового доступу до Інтернет-мережі, спортивні й тренажерні зали; спортивні майданчики; басейн (оренда); стрілецький тир тощо).</p> <p>Технічна перевірка навчальних робіт на наявність порушень академічної доброчесності проводиться науково-педагогічними працівниками згідно</p>

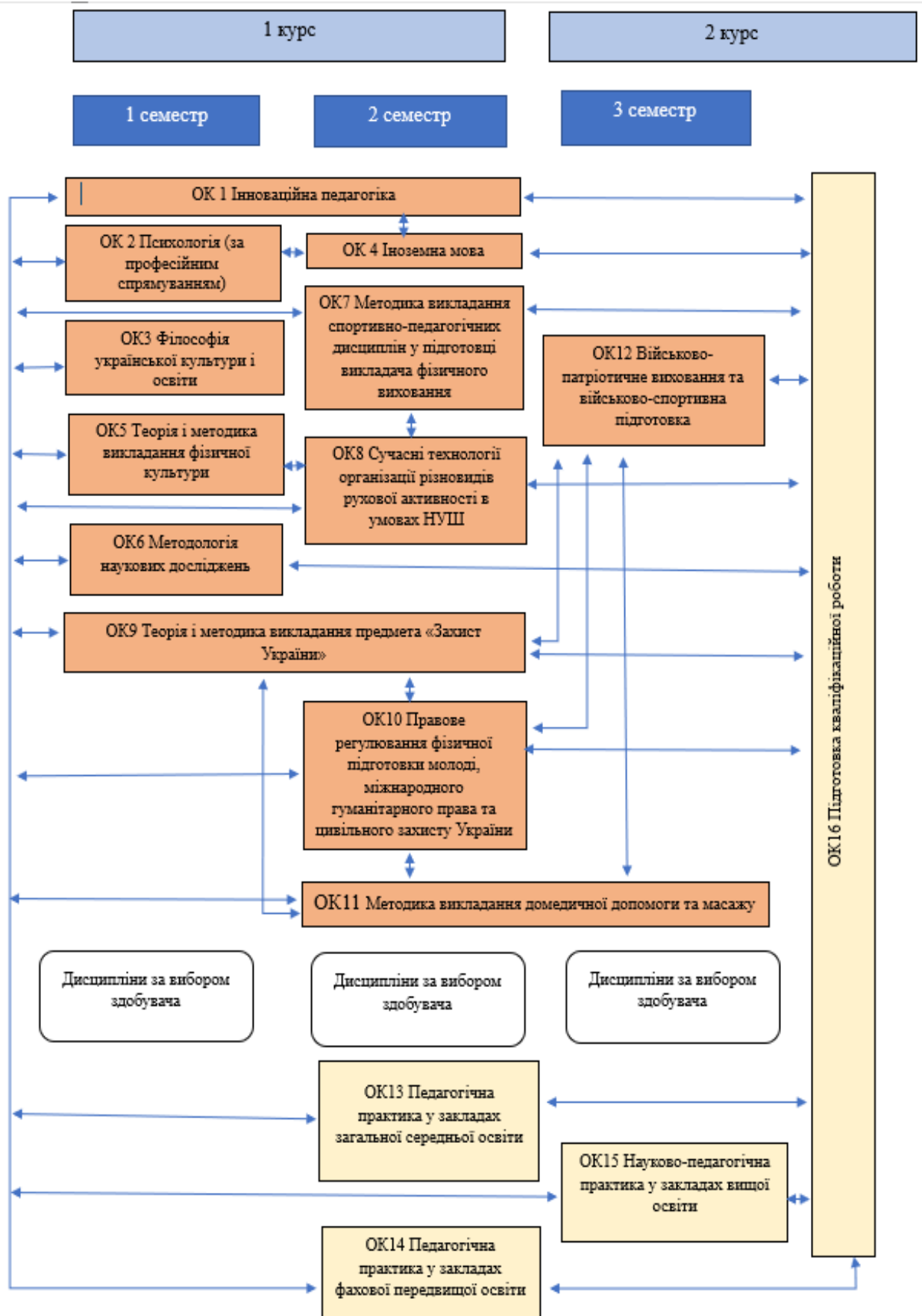
	<p>Кодексу академічної доброчесності Університету. Технічна перевірка наукових робіт на наявність порушень академічної доброчесності проводиться Інститутом інформатизації освіти Університету за допомогою сертифікованої програмно технічної системи «Unicheck»</p>
<p>Інформаційне та навчально-технічне забезпечення</p>	<ul style="list-style-type: none"> – офіційний сайт ХНПУ імені Г.С. Сковороди : http://hnpu.edu.ua – факультет фізичного виховання і спорту : http://hnpu.edu.ua/fac-fizvosp – кафедра теорії, методики і практики фізичного виховання : http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-teoriyi-metodyky-i-praktyky-fizychnogo-vyhovannya – точки бездротового доступу Інтернет; – наукова бібліотека, читальні зали; – навчально-інформаційний портал на базі платформи Moodle (http://lms.hnpu.edu.ua); – електронний архів-репозитарій ХНПУ імені Г.С. Сковороди: http://dspace.hnpu.edu.ua/home.jsp?locale=uk – сайт наукових праць (http://hnpu.edu.ua/uk/bibliografichnipokazhchyky-naukovoyi-biblioteky-hnpu-imeni-g-s-skovorody) – електронна бібліотека http://hnpu.edu.ua/uk/division/naukova-biblioteka-hnpu-imeni-gsskovorody – Міжнародна наукова база даних Web of Science (наказ №1286 від 19.09.2017 р. Про надання доступу ЗВО і науковим установам до електронних наукових баз даних) https://nubip.edu.ua/node/39060 – навчально-методичні комплекси дисциплін; – силабуси; – програми практик
<p>9 – Академічна мобільність</p>	
<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>Оцінювання результатів навчання та академічних досягнень приведено у відповідність до європейської кредитної системи і співвідносе із національною шкалою оцінювання, що уможливує взаємозарахування кредитів між різними університетами країни</p>
<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди має укладені угоди з університетами світу, зокрема здійснюється співпраця з впровадження академічного співробітництва та реалізації програми подвійного дипломування з Університетом Економіки м. Бидгощ (Польща), Академією спорту та науки в Бидгощі, Науковим товариством спортивного права в Бидгощі, Європейським інститутом спорту та освіти в Познані, Вищою школою Уні-терра в Познані. Здобувачі мають можливість пройти онлайн-курси на платформах Prometheus, Intela, IBM, Coursera; долучатися до програм Erasmus+, Fulbright Research and Development Program</p>
<p>Навчання іноземних здобувачів</p>	<p>У межах ліцензійного обсягу спеціальності та за умови попередньої мовленнєвої підготовки.</p>

2. Структурно-логічна схема

2.1 Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

<i>Обов'язкові компоненти освітньої програми</i>		Кредити ЕКТС	Форма підсумкового контролю
1.1. Цикл загальної підготовки			
OK1	Інноваційна педагогіка	5	Іспит
OK2	Психологія (за професійним спрямуванням)	3	Залік
OK3	Філософія української культури і освіти	3	Іспит
OK4	Іноземна мова	3	Залік
Разом:		14	
1.2. Цикл професійної підготовки			
OK5	Теорія і методика викладання фізичної культури	3	Іспит
OK6	Методологія наукових досліджень	3	Іспит
OK7	Методика викладання спортивно-педагогічних дисциплін у підготовці викладача фізичного виховання	3	Залік
OK8	Сучасні технології організації різновидів рухової активності в умовах НУШ	5	Іспит
OK9	Теорія і методика викладання предмета «Захист України»	4	Залік, Іспит
OK10	Правове регулювання фізичної підготовки молоді, міжнародного гуманітарного права та цивільного захисту України	3	Іспит
OK11	Методика викладання домедичної допомоги та масажу	4,5	Залік, Іспит
OK12	Військово-патріотичне виховання та військово-спортивна підготовка	5	Залік
Разом:		30,5	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		44,5	
<i>Вибіркові компоненти освітньої програми</i>			
1.3. Вибіркові навчальні дисципліни за вибором здобувача			
ВК 1, 2, 3, 4, 5, 6	Цикл професійної підготовки Дисципліни за вибором здобувача	23	Заліки
Разом:		23	
Загальний обсяг вибіркового компонент:		23	
2. Практична підготовка			
OK13	Педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти	4,5	Залік
OK14	Педагогічна практика у закладах фахової передвищої освіти	4,5	Залік
OK15	Науково-педагогічна практика у закладах вищої освіти	4,5	Залік
Разом:		13,5	
4. Атестація			
OK 16	Підготовка кваліфікаційної роботи	9	
Разом:		9	
Загальний обсяг освітньої програми		90	

2.2 Структурно-логічна схема вивчення освітніх компонент

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура. захист України) проводиться у формі захисту кваліфікаційної магістерської роботи та завершується видачою документа державного зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєння кваліфікації: Магістр з середньої освіти (Фізична культура. захист України). Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється на основі:

«Положення про організацію та проведення атестації на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» і «магістр»
(http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normal_dokum/Piojenn/Pro_organizaciyu_ta_provedennya_atestazii.pdf).

«Положення про випуск кваліфікаційну роботу здобувачів першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди»: (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normal_dokum/Piojenn/pro_kvalifikaciyu_robory.pdf).

У кваліфікаційній роботі не повинно бути академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті або в репозитарії закладу вищої освіти. захист кваліфікаційної роботи магістра здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	ОК13	ОК14	ОК15	ОК16
ІК	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК 1	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК 2	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК 3	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК 4	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК 5	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК 6	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК 7	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК 8				•											•	•
ЗК 9	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК10	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 2	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 3	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
ФК 4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
ФК 5		+											+	+	+	+
ФК 6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 7	+	+			+				+				+	+	+	+
ФК 8	+		+			+									+	+
ФК 9	+					+									+	+
ФК 10	+						+							+	+	+
ФК 11						+										+
ФК 12					+		+	+	+							+
ФК 13					+		+	+	+			+	+	+		+
ПК1					+		+	+	+			+				+
ПК2					+		+	+	+			+	+	+	+	+
ПК3	+				+		+	+	+			+	+	+	+	+
ПК4	+				+		+	+	+			+	+	+	+	+
ПК5		+			+		+	+	+			+	+	+	+	+
ПК6					+		+	+	+	+	+		+	+	+	+
ПК7						+								+	+	+
ПК8						+							+	+	+	+
ПК9									+	+	+	+				
	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	ОК13	ОК14	ОК15	ОК16

ІК – Інтегральна компетентність; ЗК – Загальні компетентності ФК – Фахові (спеціальні) компетентності;
 ПК – предметні компетентності; ОК – освітній компонент.

5. Матриця відповідності програмних результатів навчання (ПРН) відповідним компонентам освітньо-професійної програми

	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8	OK9	OK10	OK11	OK12	OK13	OK14	OK15	OK16
PH1	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH2	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH3	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH4	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH5	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH6	+					+										+
PH7	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
PH8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH10		+											+	+	+	+
PH11	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH12					+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
PH13					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH14	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 1					+		+	+	+			+				+
ПРН 2					+		+	+	+			+	+	+	+	+
ПРН 3	+				+		+	+	+			+	+	+	+	+
ПРН 4	+				+		+	+	+			+	+	+	+	+
ПРН 5		+			+		+	+	+				+	+	+	+
ПРН 6					+		+	+	+	+	+		+	+	+	+
ПРН 7						+								+	+	+
ПРН 8						+										+
ПРН 9									+	+		+	+	+		+
ПРН 10									+	+	+	+	+	+		+
ПРН 11									+			+	+	+		+
ПРН 12									+			+	+	+		+
ПРН 13									+		+		+	+		+
ПРН 14									+	+						+
ПРН 15									+	+		+	+	+		+
ПРН 16		+										+	+	+		+
ПРН 17	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8	OK9	OK10	OK11	OK12	OK13	OK14	OK15	OK16

OK – освітній компонент; PH – результати навчання; ПРН – програмний результат навчання

ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

1. Про вищу освіту: Закон України від 05 вересня 2017 р. №2145-VIII (останні зміни №2157-IX від 24.03.2022). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Національна рамка кваліфікацій: Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
3. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#n5>.
4. Зміни до Національного класифікатору "Класифікатор професій" ДК 003:2010: Наказ Мінекономіки від 18 серпня 2020 р. № 1574. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1574915-20#Text>.
5. Наказ МОН України №1006 від 11.11.2023 р. «Деякі питання розміщення державного (регіонального) замовлення, поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей), спеціалізацій та присвоєння професійних кваліфікацій педагогічних працівників закладами фахової передвищої, вищої освіти» - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1669-22#Text>
6. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 (останні зміни від 01.02.2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>
7. Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти: Наказ МОН України у редакції від 30 квітня 2020 р. № 584. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/2020-metod-rekomendacziyi.docx
8. Проект стандарту вищої освіти зі спеціальності 014 «середня освіта» на другому (магістерському) рівні вищої освіти - <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-do-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-standartu-vishoyi-osviti-zi-specialnosti-standartu-vishoyi-osviti-zi-specialnosti-014-serednya-osvita-na-drugomu-magisterskomu-rivni-vishoyi-osviti>
9. Захист України 10-11 клас. Рівень стандарту. Навчальна програма для закладів середньої освіти. Затверджено та надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698). <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.zakhyst.Ukrayiny-10-11-standart.pdf>
10. Положення про освітню програму ХНПУ імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) - http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol/Pro_osvitny_programy.pdf
11. Порядок реалізації права на академічну мобільність http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol/Poriadok%20realizatsii%20prava%20na%20akademichnu%20mobilnist.pdf
12. Положення про грантову та проектну діяльність, реалізацію програм національної та міжнародної співпраці, управління коштами грантів ХНПУ імені Г.С. Сковороди - http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro%20Grantovy%20ta%20proekny%20diyalnist.pdf
13. Положення про організацію та проведення атестації на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» і «магістр» - http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_organizaciyu_ta_provedennya_atestazii.pdf
14. Положення про проведення практик студентів ХНПУ імені Г.С. Сковороди - http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol/Pro_provedenya_praktyk.pdf
15. Положення про проходження атестації у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди для визнання здобутих кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання, здобутих на тимчасово окупованій території України після 20.02.2014. - http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro%20prohodzhenya%20atestazii%20dla%20vysnanya%20zdobutyh%20kvalifikaciy.pdf
16. Положення про сприяння працевлаштуванню студентів ХНПУ імені Г.С. Сковороди - http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/monitoring/polozhenya_pro%20spryanya%20prazhevlastyvannya.pdf